

JÄTEVESIEN KÄSITTELYJÄRJESTELMÄN RAKENTAMINEN TAI MUUTTAMINEN VIEMÄRIVERKOSTON ULKOPUOLISELLA ALUEELLA

Tätä ohjetta noudatetaan Varkauden ja Pieksämäen kaupungeissa sekä Leppävirran, Joroisten ja Heinäveden kunnissa. Käytäntöä koskevat kuntakohtaiset poikkeamat on esitetty ohjeen lopussa.

Viemäriverkoston ulkopuolella kiinteistöjen jätevedet on käsiteltävä kiinteistökohtaisesti. Vaatimukset kiinteistökohtaiselle jätevesien käsittelylle on esitetty kuntien ympäristönsuojelumääräyksissä. Vaadittu vähimmäispuhdistustaso riippuu asuntojen määrästä, tontin koosta, sijainnista ja ympäristöstä. Kiinteistöillä 1 päivänä tammikuuta 2004 olemassa olleet käyttökuntoiset jätevesijärjestelmät, jotka eivät täytä ympäristönsuojelumääräyksissä säädettyjä vaatimuksia, on saatettava vaatimukset täyttäväksi lupaa edellyttävien rakennustoimenpiteiden yhteydessä. Alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä ja pohjavesialueilla sijaitsevilla kiinteistöillä tämä jätevesienkäsittelyjärjestelmä on saatettava määräykset täyttäväksi 31.10.2019 mennessä. Jos tällaisella kiinteistöllä tehdään sitä ennen korjaus- tai muutostöitä, jotka ovat luvanvaraisia tai, jos rakennetaan vesi-wc, on myös jätevesien käsittelyjärjestelmä saatettava samalla ajan tasalle. Kiinteistöllä, jolla vakituisesti asuva haltija on täyttänyt 68 vuotta, ei tätä velvoitetta ole, jos ympäristön pilaantumisen vaaraa ei ole. Keski-Savon ympäristötoimi voi hakemuksesta myöntää luvan poiketa perustason puhdistusvaatimuksista em. ranta- ja pohjavesialueella enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan esim. kiinteistön haltijan taloudellisen tai terveydellisen aseman perusteella.

Luvanvaraisuus

Jätevesien käsittelyjärjestelmän rakentaminen on **toimenpideluvan** varainen toimenpide. Jos sen rakentaminen tapahtuu muun rakennuslupaa vaativan hankkeen yhteydessä, käsitellään myös jätevesijärjestelmän suunnitelmat samalla rakennusluvalla. Neuvonta- ja lupa-asioinnissa suosittelemme käyttämään sähköistä Lupapiste – asiointipalvelua; www.lupapiste.fi. Ohjeessa mainitut lomakkeet voi tulostaa kyseessä olevan kunnan rakennusvalvonnan Internet-sivuilta tai pyytää rakennusvalvontatoimistosta.

Muutostöiden luvanvaraisuus määräytyy seuraavasti:

Toimenpide		Luvan-varainen	Ei luvan-varainen
1.	Uusi maasuodatin / imeytysjärjestelmä entisen imeytysjärjestelmän tilalle	X	
2.	Uusi maasuodatin entisen maasuodattimen tilalle	X	
3.	Entiseen kahden saostuskaivon järjestelmään kolmas saostuskaivo		X **
4.	Uudet kaksi- tai kolmeosastoiset saostuskaivot entisten tilalle		X

5.	Uusi panospuhdistamo entisen panospuhdistamon tilalle	X	
6.	Loma-asunnon vanhan imeytyskaivon tilalle saostuskaivo ja imeytyskaivo (tai imeytysputkisto)		X **
7.	Uusi umpisäiliö wc-vesille entisen umpisäiliön tilalle	X	
8.	Uusi wc ja uusi umpisäiliö wc-vesille	X	
9.	Sähkötoiminen / kemiallinen käymälä		X
10.	Panospuhdistamon tilalle maaperäkäsittelyjärjestelmä	X	
**	suunnitelma / selvitys säilytettävä kiinteistöllä		

Toimenpidelupahakemuksen asiakirjat

- hakemuslomake täytettynä tarpeellisin osin ja kiinteistön haltijoiden allekirjoituksilla varustettuna, 1 kpl; erillistä hakemuslomaketta ei tarvita, kun lupaa haetaan Lupapiste.fi – palvelun kautta
- hallintaoikeus selvitys rakennuspaikasta, 1 kpl
- karttaote, jossa kiinteistön sijainti esitetty, mittakaava esim. 1:10.000, 2 kpl
- jätevesijärjestelmän suunnitelmat, 2 sarjaa; ks. ohjeet jäljempänä
- selvitys naapurien kuulemisesta, 1 sarja; hakijan pyynnöstä naapurien kuuleminen voidaan suorittaa rakennusvalvontatoimiston toimesta erillistä maksua vastaan
- vastaavan työnjohtajan hakemus / ilmoitus, 1 kpl; erillistä ilmoitus-/hakemuslomaketta ei tarvita, kun lupaa haetaan Lupapiste.fi – palvelun kautta

Suunnittelijan valinta ja tehtävät

Suunnittelutehtävän vaativuusluokka ja sen edellyttämä suunnittelijan pätevyys arvioidaan hankekohdaisesti. Pientalojen kiinteistökohtaisten jätevedenjärjestelmien suunnittelu katsotaan yleensä ns. tavanomaiseksi suunnittelutehtäväksi. Silloin edellytetään vähintään lvi- tai rakennusteknikon tai niitä vastaavaa muuta teknikkotasoista tutkintoa sekä vähintään kolmen vuoden työkokemusta suunnittelutehtävissä. Lisäksi suositellaan vähintään yhden viikon täydennyskoulutusta haja-asutuksen vesihuollosta.

Suunnittelija tutustuu ensin huolellisesti rakennuskohteeseen ja selvittää rakennuspaikan olosuhteet. Sen jälkeen on mahdollista aloittaa järjestelmän luonnostelu ja suunnitelmien laadinta. Suunnittelija voi tarvittaessa neuvotella suunnitelmaluonnoksista rakennustarkastajan kanssa, jolloin selviää, onko suunnitelmia tarpeen muuttaa tai täydentää.

Suunnitelman sisältö

Suunnitelma koostuu yleensä suunnitelmaselostuksesta ja piirustuksista. Osa asioista voi olla esitettyä myös suunnitelman liitteissä. Liitteissä voivat olla esimerkiksi tehdasvalmisteisten laitteiden kuvat ja niitä koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

Jätevesijärjestelmää koskevassa suunnitelmassa on otettava huomioon kiinteistön suunniteltu ja muu mahdollinen käyttö sekä rakennusten elinkaari.

Suunnitelman on sisällettävä:

- tiedot muodostuvien jätevesien määrästä ja laadusta;
- tiedot jätevesijärjestelmästä ja sen mitoituksesta;
- tiedot asemapiirroksena jätevesijärjestelmän putkien, laitteiden ja käsittelyn jäteveden purkupaikan sijainnista, hoito- ja huoltokohteiden sijainnista ja niiden saavutettavuudesta, jätevesijärjestelmän ja jätevesien vaikutuspiirissä sijaitsevista rakennuksista, talousvesikaivoista ja muusta vedenotosta, pinta- ja pohjavesistä sekä muusta maankäytöstä;
- tarvittaessa arvio jätevesijärjestelmän toiminnasta, kun pinta- ja pohjavesi ovat korkeimmillaan.
- järjestelmän käyttö- ja huolto-ohje.

Suunnittelija voi hyödyntää erilaisia mallisuunnitelmia. Suunnitelman tekeminen edellyttää kuitenkin aina, että suunnittelija tutustuu rakennuspaikan oloihin paikan päällä. Tämän tulee ilmetä päivämäärämerkinnöillä varustetuista asiakirjoista.

Jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeen on sisällettävä:

- tiedot säännöllistä huoltoa ja tarkkailua vaativista kohteista;
- tiedot huolto- ja tarkkailutoimista sekä huoltovälistä;
- tiedot jätevesijärjestelmän yleisimmistä vikatilanteissa toimimisesta;
- jätevesijärjestelmän suunnittelijan ja rakentajan yhteystiedot.

Rakentamisen valvonta

Rakentamisen suunnitelmanmukaista toteutusta valvoo vastaava työnjohtaja, josta rakennuttajan on tehtävä rakennusvalvontatoimistoon ilmoitus. Vastaavan työnjohtajalla on oltava hankkeen vaatiluokkaa vastaava pätevyys. Pientalojen kiinteistökohtaisten jätevedenjärjestelmien rakentaminen katsotaan yleensä ns. tavanomaiseksi työnjohtotehtäväksi. Silloin edellytetään vähintään soveltuvaa tekniikan tutkintoa tai muutoin osoitettuja riittäviä tietoja sekä riittävää työkokemusta.

Aihepiiriin liittyviä säädöksiä ja ohjeita:

- [Keski-Savon ympäristötoimen ohjeistus ja ympäristönsuojelumääräykset](#)
- [Ympäristönsuojelulaki](#)
- [Valtioneuvoston asetus 157/2017 talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla](#)
- [Ympäristöopas 2011, Haja-asutuksen jätevedet](#)

- [Jätevesiopas maarakentajille, Luonnonhoidon koulutus LUOKO ry](#)
- [Ympäristöministeriön ohje rakennusten suunnittelijoiden kelpoisuudesta \(YM2/601/2015\)](#)
- [Ympäristöministeriön ohje rakentamisen työnjohtotehtävien vaativuusluokista ja työnjohtajien kelpoisuudesta \(YM4/601/2015\)](#)

Käytäntöä koskevat kuntakohtaiset poikkeamat:

Pieksämäellä on luvan hakemiseen käytössä vain Lupapiste.fi – palvelu. Lupaa ei ole enää mahdollista hakea paperihakemuksella

Leppävirta ottaa Lupapiste.fi palvelun käyttöön lupa-asioiden osalta vuoden 2018 aikana.